T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/180
KARAR NO : 2023/621
KARAR TR : 16/10/2023

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen "*aynı konuya ilişkin olması"* koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının Giderilmesini İsteyen
İdari Yargıda Davacı
Adli Yargıda Sanık : M.M.U
Vekili : Av. Ö.C.A
Karşı Taraf
1-İdari Yargıda Davalı
Adli Yargıda Müşteki :Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. P.K
2-Adli Yargıda : Kamu Hukuku

I. ADLİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

1. Sanıklar T.B ve M.M.U'ın Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı Park Bahçeler Daire Başkanlığı Hayvanat Bahçesi Şube Müdürlüğünde dalgıç olarak görev yaptıkları, olay tarihinde akvaryum teknik personelinin toplantı halinde bir odada bulunduğu, sanıklardan önce T.B'nın odada bulunan prize telefonunu şarja taktığı, toplantı yapan personelin telefonu kontrol ettiğinde ses kayıt programının açık olduğunu tespit ettikleri, bunun üzerine toplantı odasını boşalttıkları, daha sonra içeriye giren M.M.U' ın gelerek telefonunu şarja taktığı ve dışarı çıktığı, toplantı yapan personelin bu telefonu da kontrol etmeleri üzerine bu telefonun da ses kayıt cihazının açık olduğunu tespit ettikleri, dolayısıyla sanıkların toplantıyı yapan personelin toplantıda yaptıkları konuşmaları kaydettiklerinden bahisle sanıklar hakkında şikayette bulunmaları nedeniyle ceza davası açılmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

2. **Eskişehir 3. Asliye Ceza Mahkemesi 04/03/2021 tarih ve E.2019/1265, K.2021/435 sayılı kararı** ile, her ne kadar sanıklar hakkında kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları kayıt etmek suçunu işlediği iddiasıyla kamu davası açılmış ise de, sanıkların kayıt yaparak not aldıkları İngilizce dersinden çıktıktan sonra ses kayıt programının açık kaldığına yönelik savunmalarının aksini ispatlar nitelikte, soyut iddia dışında, sanıkları cezalandırmaya yeter kuvvette, kasten ses kaydı aldıklarına yönelik her türlü şüpheden uzak kesin, somut ve inandırıcı delillerin bulunmadığı anlaşıldığından, müsnet suçtan sanıkların ayrı ayrı beraatlerine karar vermek gerektiği gerekçesiyle sanıkların atılı suçu işledikleri sabit olmadığından CMK 223/2-e maddesi gereğince ayrı ayrı beraatlerine karar vermiştir. Bu karara karşı, davaya katılan Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilince istinaf isteminde bulunulmuştur.

3. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 12. Ceza Dairesi 16/06/2022 tarih ve E.2021/722, K.2022/1773 sayılı kararı ile, müşteki Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin itirazı yerinde görülmediğinden ve kararın değiştirilmesini gerektirir bir husus bulunmadığı anlaşıldığından itirazın reddine, incelenmek üzere CMK'nın 268/2 maddesi uyarınca Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Ceza Dairesine gönderilmesine karar vermiştir.

4. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Ceza Dairesi 04/07/2022 tarih ve Değişik İş No. 2022/18 sayı ile, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları kayda almak suçundan sanıklar hakkında Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 12. Ceza Dairesinin 16/06/2022 tarih E.2021/722, K.2022/1773 sayılı kararı ile istinaf başvurusunun reddine dair kararda, dosya kapsamına göre usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmadığından, dosyanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 12. Ceza Dairesi Başkanlığına iadesine, kararın itiraz edene Dairesince tebliğine, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda Cumhuriyet Savcısının mütalaasına uygun ve kesin olmak üzere karar vermiştir.

II. İDARİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

5. Davacının davalı idare bünyesinde tam zamanlı sözleşmeli personel (dalgıç) olarak çalıştığı, 06/05/2019 tarihinde Hayvanat Bahçesi Şube Müdürlüğü akvaryum toplantı odasında diğer personeller tarafından gerçekleştirilen toplantının, davacı tarafından odada şarja takılan cep telefonunun ses kayıt özelliği ile kayıt altına alındığı hususunun 07/05/2019 tarihli tutanak ve ekindeki fotoğraflarla tespit edildiği, tespitin yetkili mercie bildirilmesi üzerine davalı idare tarafından 08/05/2019 tarihinde davacı ve arkadaşı T.B. hakkında muhakkik tayin edilerek disiplin soruşturması başlatıldığı, soruşturma sonucunda düzenlenen raporun 14/05/2019 tarihinde idareye sunulduğu, rapordaki tespitler ve toplanan deliller dikkate alınarak davacı hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C-ı bendi uyarınca 1/8 oranında aylıktan kesme disiplin cezası verildiği, söz konusu disiplin cezasına davacı tarafından 14/06/2019 tarihinde itiraz edildiği, itirazın Disiplin Kurulu'nun 08/07/2019 tarihli ve 2019/7 sayılı kararı ile reddi üzerine davacı tarafından idari yargı yerinde disiplin cezasının iptali istemiyle dava açılmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

6. **Eskişehir 1. İdare Mahkemesi 01/11/2019 tarih ve E.2019/496, K.2019/600 sayılı kararı** ile, soruşturma raporu, eki bilgi ve belgeler, 07/05/2019 tarihli tutanak ile ekindeki fotoğraflar ve davacının ifadesi bir bütün olarak değerlendirildiğinde; aynı gün içerisinde akvaryum toplantı salonunda (ofiste) davacı tarafından şarja takılan her iki cep telefonunun da ses kayıt özelliği açık bir şekilde ve aynı pozisyonda bulunmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu, söz konusu telefonlarda ses kaydının yapılmasıyla birlikte isnat edilen fiilin, gerçekleştirilmesine uygun hareketlerin icrasıyla tamamlandığı, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen; ses kayıtlarının yanlışlıkla yapıldığı ve sonrasında da dinlenmeden silindiği yönündeki iddialara itibar edilemeyeceği, şu halde eylemin sübuta erdiği görüldüğünden, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı kanaatine varıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekilince istinaf isteminde bulunulmuştur.

7. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi 11/06/2020 tarih ve E.2020/75, K.2020/977 sayılı kararı ile istinaf isteminin reddine kesin olarak karar vermiştir.

III. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK

8. M.M.U vekilince, adli ve idari makamlarca verilen ve kesinleşen, konusu ve sebebi aynı olup her ikisinin tarafı müvekkili olan ve meydana gelen çelişki nedeniyle müvekkilinin hakkının yerine getirilmesini imkansız kılan bu kararlar nedeniyle söz konusu kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun tespit edilmesini, Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 01/11/2019 tarih E.2019/496 ve K.2019/600 sayılı kesinleşen kararının kaldırılarak bahse konu hüküm uyuşmazlığının müvekkili lehine giderilmesini ve bu bağlamda Eskişehir 3. Asliye Ceza Mahkemesinin 04/03/2021 tarih E.2019/1265 ve K.2021/435 sayılı kesinleşen kararının benimsenmesine ve bu suretle hüküm uyuşmazlığının giderilmesine karar verilmesini talep eden dilekçe verilmiştir.

IV. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

9. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

10. Danıştay Başsavcısının hüküm uyuşmazlığı bulunmadığı yönündeki düşüncesinde, özetle; *"... Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden, ortada adlî ve İdarî yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararların bulunduğu, taraflardan en az birinin aynı olduğu, her iki davanın esasının hükme bağlandığı ve kararların kesinleştiği anlaşılmaktadır.*

2247 sayılı Kanun uyarınca hüküm uyuşmazlığının var olduğunun kabul edilebilmesi için gereken şartlardan biri de aynı konuya ilişkin olmasıdır.

Aralarında uyuşmazlık (çelişki) bulunan hükümlerin (hukuk mahkemesi ve idare mahkemesi kararlarının) aynı dava hakkında verilmiş olması gerekir. Aynı davadan maksat,

aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflardan en az biri aynı olan davalardır. (KURU Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 2001, İstanbul, Altıncı Baskı, Cilt I, s. 770)

Dava konusu (müddeabih) en kısa tanımıyla dava ile elde edilmek istenen sonuçtur. Davanın konusu kavramının kanunî olarak hiç bir yerde açık seçik bir tanımı yapılmamıştır. Doktrinde dava konusunun niteliği tartışmalıdır ve bu sebeple dava konusu kavramını açıklayabilmek amacıyla birçok teori ileri sürülmüştür. Türk hukuk doktrininde genel olarak dava konusunun "dava konusu yapılmış olan hak, yani dava ile elde edilmek istenen sonuç (netice)" olduğu konusunda görüş birliği olduğu söylenebilir. Yargıtay kararlarında dava konusu "dava ile elde edilmek istenen sonuç" şeklinde betimlenmesi ile yetinilmiştir. Dava konusu talep sonucundan oluşurken dava sebebi ise maddî vakıadan oluşur. Hukukî sebep ise bu kavramlar altında değerlendirilemez. Davacının talep sonucu ile mahkemeden istediği dava konusu iken bunu maddî vakıaya dayandırması ise dava sebebidir. Dava konusunu belirleyen tek ve asıl unsurun talep sonucu (usulî talep) olduğunu belirtebiliriz. Diğer

bir deyişle talep sonucu (usulî talep) sağlanması mahkemeden istenilen hukukî korunma, dava konusunun bizatihi kendisidir. Usulî talebi genel hatlarıyla bir hukukî sonucun kesin bir şekilde belirlenmesini konu alan ve mahkemeye yöneltilmiş bulunan istek şeklinde tanımlayabiliriz. (Dr. Levent BÖRÜ, Dava Konusu Kavramı ve Teorileri 2012, BATİ DER, Cilt XXVIII, Sayı 21, Sayfa 258-287)

Mahkemelerce verilen hükümlerin aynı konuya ilişkin olup olmadığının incelenmesi:

İdarî yargı yerinde görülen davanın konusu; Eskişehir Büyükşehir Belediyesinde tam zamanlı sözleşmeli dalgıç olarak görev yapan Davacının; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C-ı maddesi uyarınca 1/8 oranında aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin işleme yaptığı itirazın reddine ilişkin 08/07/2019 tarihli ve 2019/7 sayılı Disiplin Kurulu kararının iptaline karar verilmesi istemidir.

Adlî yargı yerinde görülen davanın konusu ise; Davacının, "Kişiler arasındaki alenî olmayan konuşmaları kayda almak" suçundan TCK'nun 133/1 ve 53/1 maddeleri gereğince cezalandırılması istemine ilişkindir.

Bu itibarla; adlî ve İdarî yargıda açılan davalar ile elde edilmek istenen sonucun aynı olmaması bakımından konuları farklı olan kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğundan söz edilmesi mümkün değildir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 01/11/2019 tarih ve E:2019/496, K:2019/600 sayılı kararı ile Eskişehir 3. Asliye Ceza Mahkemesinin 04/03/2021 tarih ve E:2019/1265, K:2021/435 sayılı kararı arasında hüküm uyuşmazlığı bulunmadığından, başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir." belirtilmiştir.

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

11. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının hüküm uyuşmazlığı bulunmadığı yönündeki düşüncesinde, özetle; *"...her iki mahkemedeki davalar aynı (06.05.2019 tarihinde görev yaptığı yerde gerçekleştirilen toplantının cep telefonunun ses kayıt özelliği ile kayıt altına alınması) maddi olaya dayanılarak açılmış ve görülmüş ise de, idare mahkemesindeki davanın konusunun bu olay sebebiyle verilen disiplin cezasının iptaline; asliye ceza mahkemesindeki davanın konusunun ise bu olay sebebiyle sanığın TCK'nın 133/1. maddesi uyarınca cezalandırılmasına ilişkin olduğu, bu itibarla mahkeme kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, dava konusunun aynı olması koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.*

Öte yandan, davaların konusu aynı olsa bile kararlar arasında çelişki bulunması ve bu çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması da gerekmektedir. Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararlar incelendiğinde; idare mahkemesinde görülen dava sonunda davacı hakkında verilen disiplin cezasının hukuka uygun olduğu sonucuna varılarak davanın reddine karar verildiği, asliye ceza mahkemesi tarafından ise sanık hakkında beraat kararı verildiği, ancak bu kararın suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması gerekçesiyle değil; suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması gerekçesiyle verildiği, bu karar sonucunda davacının (sanığın) ceza kovuşturmasından kurtulduğu, bu itibarla, idare mahkemesi ile asliye ceza mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, "Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması" koşulunun da gerçekleşmediği anlaşılmıştır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun aynı olmaması ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşulunun da gerçekleşmemiş olması sebebiyle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi gerekmektedir" belirtilmiştir.

V. İLGİLİ HUKUK

12. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un**"***Mahkemenin görevi"* başlığını taşıyan 1. maddesi şöyledir:

> "*Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir* "

13. Aynı Kanun'un "*Hüküm Uyuşmazlığı*" başlıklı24. maddesi şöyledir:

> *"1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.*
>
> *(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)*
>
> *İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır."*

VI. İNCELEME VE GEREKÇE

İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/10/2023 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın uyuşmazlığa konu kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunmadığı yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. 2247 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen 24. maddesi hükmüne göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:
a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,
b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

16. Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen idari yargı ve adli yargı kararlarının incelenmesinden; ortada idari ve adli yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararlar bulunduğu, taraflardan en az birinin aynı olduğu anlaşılmıştır.

17. Eskişehir Büyükşehir Belediyesinde tam zamanlı sözleşmeli dalgıç olarak görev yapan davacı tarafından; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C-ı maddesi uyarınca 1/8 oranında aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin işleme yapılan itirazın reddine ilişkin Disiplin Kurulunun 08/07/2019 tarihli ve 2019/7 sayılı kararının iptaline karar verilmesi istemiyle Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığına karşı idari yargıda açılan davada; Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 01/11/2019 tarih ve E.2019/496, K.2019/600 sayılı kararı ile; soruşturma raporu, eki bilgi ve belgeler, 07/05/2019 tarihli tutanak ile ekindeki fotoğraflar ve davacının ifadesi bir bütün olarak değerlendirildiğinde; aynı gün içerisinde akvaryum toplantı salonunda (ofiste) davacı tarafından şarja takılan her iki cep telefonunun da ses kayıt özelliği açık bir şekilde ve aynı pozisyonda bulunmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu, söz konusu telefonlarda ses kaydının yapılmasıyla birlikte isnat edilen fiilin, gerçekleştirilmesine uygun hareketlerin icrasıyla tamamlandığı, dolayısıyla davacı tarafından ileri sürülen ses kayıtlarının yanlışlıkla yapıldığı ve sonrasında da dinlenmeden silindiği yönündeki iddialara itibar edilemeyeceğinden, davacının sübuta eren eylemine uygun ceza ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle dava reddedilmiş, bu karara karşı davacı tarafından yapılan istinaf başvurusu, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesinin 11/06/2020 tarih ve E.2020/75, K.2020/977 sayılı kararıyla kesin olarak reddedilerek anılan Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

18. Davacının, *"Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları kayda almak"* suçundan TCK'nun 133/1, ve 53/1. maddeleri gereğince cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasında, atılı suçu işlediği sabit olmadığından CMK 223/2-e maddesi gereğince beraati yolunda Eskişehir 3. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 04/03/2021 tarih ve E.2019/1265, K.2021/435 sayılı karara karşı müşteki Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yapılan istinaf başvurusu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 12. Ceza Dairesinin 16/06/2022 tarih ve E.2021/722, K.2022/1773 sayılı kararı ile reddedilmiş, bu karara karşı müşteki Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yapılan itiraz ise Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Ceza Dairesinin 04/07/2022 tarih ve Değişik İş No. 2022/18 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilerek anılan Mahkeme kararı kesinleşmiştir

19. Buna göre uyuşmazlık yaratıldığı iddia olunan hükümlerin konusunun aynı olmadığı anlaşıldığından artık adli ve idari yargı kararları arasında bir çelişkiden veya hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale gelmesinden bahsetmek de mümkün görülmemektedir.

20. Bu durumda, adli ve idari yargı yerlerince farklı konulara ilişkin olarak verilen kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğundan söz edilemeyeceği, Eskişehir 1. İdare Mahkemesi ile Eskişehir 3. Asliye Ceza Mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, *"aynı konuya ilişkin olması"* koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"aynı konuya ilişkin olması"* koşulunu taşımayan başvurunun reddi gerekmiştir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"aynı konuya ilişkin olması"* koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE,

16/10/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN